

1. Установчий (до вересня 2018 р.): від призначення на посади директора та заступників директора бюро до початку перших розслідувань;

2. Початковий (вересень 2018 р. — початок 2019 р.): від перших розслідувань до перших проваджень, скерованих до суду;

3. Нарощування потужності (початок 2019 р. — початок 2020 р.): від перших справ у суді до отримання вироків суду у провадженнях бюро;

4. Досягнення стабільної ефективності (2020–2022 рр.): бюро ефективно працює і регулярно спрямовує до суду провадження щодо злочинів, вчинених високопосадовцями. Має репутацію як орган, що забезпечує невідворотність покарання для високопосадовців, які вчинили злочин (Стратегічна програма діяльності Державного бюро розслідувань 2017–2022 [Електронний ресурс] // Урядовий портал. — Режим доступу: <https://goo.gl/7np2a1>).

На сьогодні Державне бюро розслідувань перебуває на етапі нарощування своєї потужності, проте вже з перших результатів його діяльності можна зробити висновок про поступове досягнення тих завдань, котрі ставились при створенні Державного бюро розслідувань.

Науковий керівник: доцент кафедри організації судових, правоохоронних органів та адвокатури Національного університету «Одеська юридична академія», кандидат юридичних наук *Храпенко Олена Олегівна*.

Кулинич В. М.

студентка 1-го курсу факультету адвокатури
Національного університету «Одеська юридична академія»

ДО ПИТАННЯ ВЗАЄМОДІЇ ДЕРЖАВНОГО БЮРО РОЗСЛІДУВАНЬ З ІНШИМИ ПРАВООХОРОННИМИ ОРГАНАМИ

Згідно із Законом України «Про Державне бюро розслідувань», ДБР є центральним органом виконавчої влади, що здійснює правоохоронну діяльність з метою запобігання, виявлення, припинення, розкриття та розслідування злочинів, віднесених до його компетенції. Також передбачено, що до повноважень ДБР належатиме розслідування злочинів, скоєних працівниками правоохоронних органів, службовими особами, які займають особливо відповідальне становище, суддями, службовими особами Національного антикорупційного бюро України, а також військових злочинів (Про Державне бюро роз-

слідувать: Закон України від 12.11.2015 [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua>).

ДБР активно співпрацює з правоохоронними органами України, адже у них спільна мета — боротьба зі злочинністю. Дане питання є актуальним, бо рівень корупційних правопорушень, а також кримінальних правопорушень, які безпосередньо пов'язані з корупцією серед вищих посадових осіб є високий. Саме це гальмує нормальний розвиток усіх сфер суспільного життя. Тому з метою запобігання корупційних правопорушень і кримінальних правопорушень пов'язаних з корупцією і було створено ДБР.

Якщо говорити про безпосереднє співробітництво ДБР з правоохоронними органами, то слід звернутися до статті 22 Закону про ДБР, в якій зазначено, що даний орган співпрацює з органами прокуратури, внутрішніх справ, Національного антикорупційного бюро України, Служби безпеки України. Проте в українському законодавстві є низка питань, яка залишається невизначеною щодо організаційних та функціональних елементів взаємодії ДБР з іншими правоохоронними органами.

Взаємодія ДБР з НАБУ. Підслідність Державного бюро залежить від суб'єктів злочину, крім випадків, коли досудове розслідування цих злочинів віднесене до підслідності НАБУ. Однак, здебільшого, злочини, скоєні службовими особами, які займають особливо відповідальне становище — це корупційні злочини. Так, виникає сумнів про доцільність двох ідентично функціонуючих органів досудового розслідування: ДБР і антикорупційного бюро, які обидва наділені правом проводити гласні та негласні оперативно-розшукові заходи (Бусол О. Ю. Закон України «Про Державне бюро розслідувань». — Режим доступу: http://nbuviap.gov.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=2221:zakon-ukrajini-pro-derzhavne-byuro-rozsliduvan-2&catid=71&Itemid=382).

Взаємодія ДБР з Генеральною прокуратурою. Державне бюро замість Генпрокуратури буде проводити розслідування щодо злочинів, скоєними вищими ешелонами влади. ГПУ ж здійснюватиме нагляд за слідством, а потім її прокурори будуть доводити справу в суді. Судові справи, які в ГПУ відкрили ще до створення Бюро, з часом передаються до ДБР. В самому Бюро сподіваються розпочати роботу з чистого аркуша і внести зміни до законодавства, щоб старі справи завершила розслідувати Генпрокуратура, але законодавець не передбачив механізму передачі матеріалів кримінальних проваджень з прокуратури в ДБР (Блохін Д. В. Актуальні питання взаємодії Державного бюро розслідувань з іншими державними органами / Д. В. Блохін // Державне бюро розслідувань: на шляху розбудови: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції. — Одеса, 2018. — С. 99).

Це може стати каталізатором виникнення міжвідомчої конкуренції, оскільки існує два органи, які здійснюють правоохоронну діяльність у сфері боротьби зі злочинністю пов'язаної з високопосадовцями, то виходить має відбуватися їх взаємодія та співробітництво, але як показує практика вони конкуренти. Хоча конкуренція несе в собі багато позитивних рис, але є непоодинокі випадки, коли відбувається порушення законодавства. Тому ГПУ може неправильно трактувати свою компетенцію, беручи на себе повноваження ДБР, так як до створення нової правоохоронної структури відповідні функції належали прокуратурі (Нахмедова А., Павич І. Державне бюро розслідувань: крок уперед чи повернення до невдалих спроб. — Режим доступу: http://zib.com.ua/ua/121330-derzhavne_byuro_rozsliduvan_krok_upered_chi_povernennya_do_n.html).

Взаємодія ДБР з Національною поліцією. Така взаємодія начебто проста: кримінальні провадження щодо злочинів, скоєних особами, посади яких віднесено до першої — третьої категорій державної служби, суддями та працівниками правоохоронних органів підслідні Державному бюро, а всі інші злочини, скоєні особами, які не відносяться до цієї категорії, — поліцією, крім тих що підслідні НАБУ та органам прокуратури. Втім такий важливий напрям правоохоронної діяльності, як протидія організованій злочинності, що нині віднесено до компетенції Нацполіції, серед завдань ДБР навіть не згадується. За ст. 2 Закону України «Про Національну поліцію» протидіяти організованій злочинності уповноважені органи поліції, однак, законодавець не урахував низку злочинів, вчинюваних організованими групами та злочинними організаціями на чолі вищих посадових осіб, підслідність яких було б логічніше віднести до ДБР. І можливо саме цей фактор є причиною невпинного зростання рівня злочинності в державі (Блохін Д. В. Актуальні питання взаємодії Державного бюро розслідувань з іншими державними органами / Д. В. Блохін // Державне бюро розслідувань: на шляху розбудови: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції. — Одеса, 2018. — С. 100).

Отже, існують певні протиріччя в роботі ДБР при взаємодії з іншими правоохоронними органами, тому слід виключити дублювання повноважень цих органів та підвищити ефективність їх діяльності. Необхідно розробити дієвий механізм взаємодії цих органів та закріпити його в нормативно-правових актах.

Науковий керівник: заступник декана факультету адвокатури з наукової роботи, асистент кафедри організації судових, правоохоронних органів та адвокатури Національного університету «Одеська юридична академія» **Чекмарьова Лариса Юрївна.**